

# Likabehandlingsplan, plan mot kränkande behandling och trakasserier

Handlingsplaner och rutiner

Förskolan Rev. ht-2026

## Inledning

Montessoriförskolan Centrum ska vara en plats där barn inte utsätts för diskriminering eller kränkningar från vare sig andra barn eller personal. Det ska vara en plats där barnen ska känna sig sedda för dem de är och där respekt för alla människors lika värde råder.

Till grund för detta dokument ligger bland annat diskrimineringslagen (2008:567), Skollagen (2010:800), Läroplan för förskolan (Lpfö 98, rev. 2010) samt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. I diskrimineringslagen (3kap 16 §) står det att utbildningssamordnare varje år skall upprätta en "Likabehandlingsplan". I skollagen (6kap 8 §) står det att en skola varje år skall upprätta en "Plan mot kränkande behandling". På Montessoriförskolan centrum har vi valt att slå ihop dessa två planer till ett dokument. Detta dokument kallar vi "Montessoriförskolan Centrums likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling och trakasserier" i förskolan. I löpande text kommer den att kallas för "Likabehandlingsplanen".

*Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen (Lpfö 98).*

## Företagets verksamhet

Stiftelsen Montessoriförskolan Centrum bedriver förskoleverksamhet för ca 28 barn i åldrarna 1-5 år. Förskolan är en Montessoriskola i centrala Göteborg med väl definierad pedagogisk inriktning med målet att vara en attraktiv och utvecklingsbar Montessoriförskola öppen för alla.

## Ansvariga för upprättandet av likabehandlingsplanen är:

Rektor: Stina Tamm  
Administrativ chef: Erik Flood

Övriga som har medverkat i upprättandet av likabehandlingsplanen och fått utrymme för inflytande i innehållet är representanter ur Teamet för Trygg och Trivsamt skola, övrig personal på förskolan, barn och föräldrar.

## Tidsperiod för likabehandlingsplanen

Planen gäller från hösten 2016 och revideras varje år.

## Definitioner och begrepp

Diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och mobbning är begrepp som behöver definieras då de utgör grunden för likabehandlingsarbetet på förskolan. Definitionerna här nedan utgår från handledningen "Förebygga diskriminering och kränkande behandling" utgiven av Diskrimineringsombudsmannen (DO), Barn- och elevombudet (BEO) och Skolinspektionen.

Gemensamt för både diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är att det avgörande är hur den individ som blir utsatt upplever situationen. Det betyder att en person kan uppleva exempelvis ett tilltalsord som kränkande även om avsikten med ordet inte har varit att kränka personen.

## Diskriminering och trakasserier

När diskriminering och trakasserier definieras så utgår vi ifrån något som kallas diskrimineringsgrunder. Det kan beskrivas som personers egenskaper och identitetsuttryck. Ibland är det saker vi har valt själva medan andra är sådant vi fötts med. Det finns kränkande behandling som inte är kopplad till de här diskrimineringsgrunderna och det är den behandlingen som i lagen och i det här dokumentet räknas till "kränkande behandling".

## Diskrimineringsgrunderna

- **Kön.** Exempel: pojke, flicka.
- **Etnisk tillhörighet.** Exempel: bosnier, svensk, kurd.
- **Religion eller annan trosuppfattning.** Exempel: muslim, kristen, hindu.
- **Funktionsnedsättning.** Exempel: dyslexi, rullstolsburen, allergi, hörselskada.
- **Sexualitet.** Exempel: bisexuell, heterosexuell, homosexuell.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck.** Exempel: en tjej som identifierar sig som kille och vill bära manliga attribut.
- **Ålder**

## Direkt diskriminering

Direkt diskriminering är när förskolan särbehandlar ett barn på ett sätt som missgynnar barnet och när denna särbehandling är kopplad till någon av diskrimineringsgrunderna.

Det är viktigt att inte blanda ihop särbehandling med individuell anpassning av studiesituationen. Som t.ex. när ett barn har en funktionsvariation som kräver en anpassad förskolesituation. Direkt diskriminering kan beskrivas som att man diskriminerar medvetet, skolan motiverar sin handling just med att någon är tjej, muslim eller liknande.

Exempel:

- *Ett barn undrar varför inte hen får måla och det hänvisas till att det är bara pojkar som får måla.*

## Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering kan beskrivas som en mer omedveten diskriminering. Det uppstår när skolan behandlar alla lika och denna behandling resulterar i att någon missgynnas utifrån diskrimineringsgrunderna.

Exempel:

- *Alla ska äta samma mat där hänsyn inte tas till religion.*
- *Alla ska vara med på samma aktiviteter under friluftsdagar oavsett funktionshinder.*

### Trakasserier

Trakasserier består av ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, kopplat till någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan vara fysiska, verbala eller av psykosocial karaktär.

Både barn och förskolans personal kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när ett barn kränks p.g.a. sin familj, exempelvis en förälders sexualitet.

Exempel:

- *Om någon knuffar någon och säger "vad dålig du är, din pappa är säkert böj".*
- *Om någon blir hånad p.g.a. sin religion. Exempelvis om ett barn som bär slöja får kommentarer efter sig bara för att hon bär slöja.*
- *Personliga påhopp som att någon säger till en rullstolsburen: "Du får inte börja på den här förskolan".*

### Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier består av ett integritetskränkande uppträdande riktat mot en individ som anspelar på sex. Dessa trakasserier behöver ej ha något samband med diskrimineringsgrunderna.

### Kränkande behandling

Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns värdighet och inte har något samband med någon diskrimineringsgrund. Precis som trakasserier kan kränkande behandling vara både fysisk, verbal och psykosocial. Både barn och förskolans personal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Exempel:

- *När någon säger taskiga saker: Som om några spelar fotboll och ett barn skriker till en annan "Fan vad dålig du är!".*
- *Någon kommenterar en annan persons utseende på ett negativt sätt. Att säga "Du är så jävla ful, dra åt helvete!".*
- *Att man får någon att känna sig utanför. Att man får någon att känna att den inte passar in.*
- *Mobbing*
- *När barn skojar oschysst*
- *Att man sprider rykten om någon*

### Mobbing

Begreppet mobbing kan ses som ett paraplybegrepp för upprepad, direkt eller indirekt, diskriminering, trakasserier och andra kränkande behandlingar.

Mobbing kan bland annat innebära att någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga skada eller obehag. Detta bl.a. genom utfrysning, våld, förödmjukelser, hot, utpressning, ryktesspridning, inlåsnings och egendomsförstörelse.

Frågan om en person är utsatt för mobbning måste utgå från offrets egen uppfattning av kränkning. I vår likabehandlingsplan använder vi begreppen kränkande behandling och trakasserier istället för mobbning.

*Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, nedlåtande kommentarer, negativa blickar.*

## Ansvarsfördelning

### Rektorns ansvar

- Rektor har det yttersta ansvaret för att rutinerna kring allt likabehandlingsarbete sker i enighet med svensk lag samt enligt Skolverkets rekommendationer och allmänna råd.
- Rektor beslutar om nödvändiga åtgärder som kan vara aktuella för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Rektorn ansvarar för att all personal har kunskap om likabehandlingsarbetet.
- Rektorn ansvarar för uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen och skolans rutiner kring arbetet mot kränkningar och trakasserier.

### Elevhälsans ansvar

- Elevhälsans arbete för att motverka kränkningar och trakasserier skall utgå ifrån tre olika perspektiv; åtgärdande, förebyggande och hälsofrämjande. Förskolan ska låta dessa insatser genomsyra arbetet med barn på tre olika nivåer; organisation, grupp och individ.
- Elevhälsans representanter skall hålla sig uppdaterade på berörda forskningsområden, gällande lagar samt Skolverkets och Socialstyrelsens rekommendationer och allmänna råd.
- Elevhälsan ska aktivt kunna bistå skolläda, förskolans personal, barn och vårdnadshavare i allt likabehandlingsarbete.
- Speciallärare skall leda arbetet i Trygg och Trivsamt skola.
- Elevhälsan, studiehandledare och teamet för Trygg och Trivsamt skola ska ha ett tätt samarbete och träffas regelbundet för att följa upp ärenden som uppkommit och tillsammans besluta kring det fortsatta arbetet kring ett barn eller en grupp.

## Förskolans ansvar

- Ansvara för att implementera likabehandlingsplanen i allt arbete.
- Gör en kartläggning vid misstanke om eller händelse av diskriminering eller kränkning, samt informerar rektor.
- Innan andra åtgärder har satts in har förskolan huvudansvaret för att samtala med det utsatta barnet och den som utsätter, samt deras föräldrar. Dessa samtal ska dokumenteras och följas upp.
- Se till att delge rektor information kring misstanke om eller händelse av diskriminering eller kränkningar.
- Arbeta för ett öppet och tolerant klimat i gruppen, där delaktighet och tillgänglighet råder.

## All personals ansvar

- Att alltid ingripa direkt när någon utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Denna uppgift ska alltid prioriteras framför alla andra arbetsuppgifter!
- Ha god uppsikt över de utrymmen och platser där barn befinner sig, för att kunna upptäcka trakasserier och kränkande behandlingar.
- Arbeta aktivt för att främja allas lika rättigheter till delaktighet och möjligheter i och utanför förskolan.
- Respektera andra och vara en god förebild.
- Kontrollera att förskolans material inte innehåller saker som kan upplevas som kränkande.
- Använda sig av förskolans dokumentationssystem när en incident inträffat, samt se till att informationen kommer till rektorns kännedom.
- Ge barn och föräldrar information om hur de ska rapportera när de upplever att de utsätts för kränkningar eller diskriminering.

## Förskolans förväntningar på vårdnadshavare

Om du som vårdnadshavare tillsammans med oss tar avstånd från kränkande och diskriminerande behandling så får detta en positiv inverkan på ditt barn. Vi medverkar alla till att skapa en verksamhet där alla kan trivas och ha det bra. Därför är det viktigt att du tar del av Montessoriförskolan Centrums likabehandlingsplan och samtalar om denna med ditt barn. Ta kontakt med rektor eller annan berörd personal om ditt barn berättar att diskriminering, trakasserier eller kränkningar förekommer.

## Rutiner vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Dessa rutiner ska följas vid misstanke om eller pågående av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, all personal verksam inom Montessoriförskolan Centrum förväntas agera utifrån förskolans likabehandlingsplan med fokus på delaktighet, trygghet och gemenskap. All personal verksam inom Montessoriförskolan Centrums

förskola har även ansvar för att agera enligt nedanstående punkter när ett barn upplever sig kränkt/trakasserad:

[Nivå A. Vid misstanke om diskriminering eller kränkning](#)

[Nivå B. Vid händelse av diskriminering eller kränkning](#)

**Sammanfattningsvis:**

Kännedom/ misstanke Kartlägga Agera Dokumentera Uppföljning

## **Vårt främjande och förebyggande likabehandlingsarbete under läsåret 2026/2027**

Det främjande arbetet syftar till att förstärka respekten för allas lika värde och arbetet bedrivs utan förekommen anledning och riktas mot alla. Det främjande arbetet är en naturlig del av det vardagliga arbetet.

- Alla anställda och alla barn ska få regelbunden information om lagen mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn.
- Information ska ges till alla nyanställda om lagen och om förskolans vision och vårt arbete mot diskriminering och annan kränkande behandling.
- Barn och föräldrar ska delta i utformandet av likabehandlingsplanen i olika forum. Den ska vara väl känd av alla på skolan.
- Förskolans lokaler ska ge goda förutsättningar för alla barn. Lokaler ska vara trivsamma och välskötta. Dörrar ska i möjligaste mån vara öppna och det ska alltid finnas vuxna i lokalerna. Pedagogerna har ett särskilt ansvar att kartlägga och bevaka "farliga" platser.
- Förskolan har trivselregler som är upprättade i samråd mellan pedagoger, barn och föräldrar. Pedagogerna går igenom reglerna vid terminsstart med barnen. Förskolan arbetar hälsofrämjande och förebyggande med att implementera likabehandlingsplanen.
- Vid handledning av pedagoger och av barn tar vi upp vårt förhållningssätt gentemot varandra.
- Vid val av undervisningsmateriel ska vi vara noggranna med att välja det som skyddar barns lika rättigheter samt motverkar diskriminering och annan kränkande behandling.
- Vid föräldramöten ska vi ta upp den gemensamma värdegrunden, förhållningssätt och förskolans antidiskrimineringsarbete i syfte att stärka samarbetet mellan skola och hem och sträva åt samma håll.
- Den enskildes upplevelse av trakasserier eller kränkande behandling ska alltid tas på allvar och ska alltid utredas.
- Likabehandlingsplanen ska utvärderas och revideras en gång per år.

För att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vi även förebyggande. Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker. Detta arbete omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

- Vi genomför trivselenkät och trygghetsvandring varje år.
- Vi ska ha ett kontinuerligt och aktivt värdegrundsarbete med barn, föräldrar och lärare i olika forum. Detta grundat dels utifrån resultatet från enkäten, men även utifrån de behov som uppmärksammas och kartlagts från förra läsåret.
- Under läsåret 2023/2024 ska värdegrundsarbetet i förskolan arbeta med särskilt fokus på delaktighet och samvaro.

## Bilaga 1

### Förskolans ledstjärnor, förhållningssätt och trivselregler

#### Ansvar

Varje barn ska lära sig att ta ansvar för sig själv, sin omgivning, för förskolans miljö och för varandra.

#### Gemenskap

Varje barn ska känna sig delaktig i förskolan. Vi vill utveckla tolerans och respekt för andra.

#### Trygghet

Varje barn ska känna glädje och trygghet i förskolan.

#### Kreativitet

Varje barn ska ges möjlighet att utveckla kreativt tänkande och förmåga att se sammanhang.

#### Livslångt lärande

Varje barn ska känna lust att lära för livet.

#### Framtidstro

Varje barn ska se fram mot sin framtid med hopp och lust.

#### Förhållningssätt

Vi respekterar varandra och stör inte andra när vi arbetar.

Vi tar hand om varandra.

Vi hjälps åt att reda ut konflikter.

#### Trivsel regler

Vi tar av oss ytterskor när vi är inomhus.

Vi kommer i tid till förskolans arbetspass.

Vi ansvarar gemensamt för vår miljö.

## Bilaga 2

### Incidentrapport

Incidentrapport skrivs i förskolans journalsystem *Prorenata*.

Datum för incidenten: \_\_\_\_\_

Tid då incidenten inträffade \_\_\_\_\_

Anmälare: \_\_\_\_\_

Vem/vilka upptäckte att incidenten inträffat: \_\_\_\_\_

Följande personer var inblandade i incidenten

\_\_\_\_\_ från: klass/grupp/enhet:

\_\_\_\_\_ från: klass/grupp/enhet:

\_\_\_\_\_ från: klass/grupp/enhet:

\_\_\_\_\_ från: klass/grupp/enhet:

Typ av incident:

☐ Konflikt mellan barn/elever.

☐ Konflikt mellan barn/elev/-er och personal.

☐ Slagsmål mellan barn/elever.

☐ Skadegörelse.

☐ Brand.

☐ Trakasserier/diskriminering, vem utsattes:

\_\_\_\_\_ ☐ Annat; ange vad:

Var hände det:

☐ I klassrum/grupprum: \_\_\_\_\_

☐ Berörd lärare: \_\_\_\_\_

☐ I korridoren

☐ Idrottshallen

☐ Matsalen

☐ I parken vid \_\_\_\_\_

☐ På annan plats, var? \_\_\_\_\_

Beskriv händelseförloppet i korthet:

---

---

---

---

---

---

---

---

*Incidentrapporten skrivs in i Prorenata samma dag och mail skickas till förskolechef för kännedom.*

## Bilaga 3

### Arbetsplan för elevhälsan

#### Mål för elevhälsan:

- Elevhälsan ska motverka och förebygga ohälsa. Klimatet i skolan ska vara sådant att varje elev och barn känner trivsel och trygghet och där varje person blir bemött med respekt och respekterar andra och där allas lika värde är en självklarhet. Elevhälsan ska omfatta alla elever/barn och speciellt de som är i behov av särskilt stöd.
- Att förebygga och motverka alla former av mobbing och kränkningar.
- Att kartlägga i ett tidigt skede behovet av stödåtgärder.
- Att förebygga uppkomsten av kunskapsluckor och reparera de som finns.
- Att samverka med hemmen i enskilda elevärenden.

#### Vårt arbete enligt Montessorimetoden innebär att eleverna:

- Tidigt lär sig socialt samspel i grupp.
- Lär sig ta ansvar för sitt arbete, sin omgivning, och för varandra.
- Lär sig ta hand om sin skolmiljö och vårda den.
- Inspireras att söka kunskap genom kreativa arbetsformer.
- Lär sig planera och genomföra sitt arbete självständigt.

#### För att kunna arbeta på bästa sätt med elevhälsan har vi:

##### *Elevhälsoteam*

Elevhälsoteamet har som syfte att förebygga ohälsa. Rektor ansvarar för elevhälsoarbetet. Elevhälsoteamet består av rektor, specialpedagog och skolsköterska. Vid behov kan vi anlita psykolog. Teamet har möten varje vecka. Mötena är öppna för alla lärare som vill dryfta elevärenden.

I elevhälsoteamets uppgifter ingår att kalla till elevkonferenser vid behov, att utarbeta åtgärdsprogram för elever i behov av stöd, att ansöka om extraresurser samt att utarbeta planer för att handleda lärare i elevhälsofrågor.

##### *Klassråd, elevråd och matråd*

Eleverna har klassråd i alla skolans klasser, Förskolan verkar för barninflytande. De äldre eleverna har representanter från klassråden som bildar elevrådet. Rektor och en lärare från 6-9:ans lag deltar alltid på elevrådets möten. Barnen kan även utöva inflytande över maten genom det matråd som finns.